

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Výbor pro kulturu a vzdělávání

PROZATÍMNÍ ZNĚNÍ
2006/2083(INI)

29. 6. 2006

NÁVRH ZPRÁVY

o nové rámcové strategii pro mnohojazyčnost
(KOM(2005)0596, 2006/2083 (INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodaj: Bernat Joan i Marí

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o nové rámcové strategii pro mnohojazyčnost (KOM(2005)0596, 2006/2083 (INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 192 odst. 2 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na články 149, 151 a 308 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na články 21 a 22 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. ledna 2003 o úloze regionálních a místních orgánů v procesu evropské integrace a odkaz tohoto usnesení na jazykovou rozmanitost v Evropě,
 - s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1934/2000/ES o evropském roce jazyků 2001 ze dne 17. července 2000,
 - s ohledem na usnesení Rady ze dne 14. února 2002 o podpoře jazykové rozmanitosti a studia jazyků v rámci plnění cílů Evropského roku jazyků 2001,
 - s ohledem na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků Rady Evropy, která vstoupila v platnost dne 1. března 1998,
 - s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin, která vstoupila v platnost dne 1. února 1998,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu, mládež, vzdělávání, sdělovací prostředky a sport (A5-0271/2003),
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A6-0000/2006),
- A. vzhledem k tomu, že respektování jazykové a kulturní rozmanitosti je základní zásadou EU a je následujícím způsobem zakotveno v článku 22 Listiny základních práv Evropské unie: „Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.“
- B. vzhledem k tomu, že mnohojazyčnost je zvláštním rysem EU, díky kterému je jedinečným příkladem ale také základní složkou evropské identity,
- C. vzhledem k tomu, že ve svém výše uvedeném usnesení ze dne 14. ledna 2003 vyzval EP k začlenění tohoto nového článku do Smlouvy o ES: „Společenství v rámci svých kompetencí respektuje a podporuje jazykovou rozmanitost v Evropě, včetně regionálních či menšinových jazyků jako výraz této rozmanitosti, a to podporou spolupráce mezi členskými státy a používáním dalších vhodných nástrojů k dosažení tohoto cíle“,
- D. vzhledem k tomu, že mnohojazyčnost je žádoucím prvkem každé pluralistické společnosti, a to nejen z kulturního, ale i z hospodářského hlediska,

- E. vzhledem k tomu, že cílem jazykové rozmanitosti je, aby byla prvkem sociální soudržnosti a zdrojem tolerance, přijímání rozdílů, identifikace a vzájemného porozumění mezi národy,
- F. vzhledem k tomu, že mnohojazyčnost by měla být chápána jako klíčová kapitálová investice do společnosti, neboť zvyšuje dovednosti pracovníků a usnadňuje mobilitu,
- G. vzhledem k tomu, že všechny jazyky – jako vynikající prostředky, které umožňují přístup ke kultuře – jsou výrazem kolektivní identity a odlišného způsobu vnímání a popisování skutečnosti, a proto jim musí být umožněny takové podmínky, které jsou potřebné pro jejich rozvoj ve všech jazykových funkcích,
- H. vzhledem k tomu, že regionální a menšinové jazyky jsou hlavním kulturním pokladem a vzhledem k tomu, že představují společné kulturní dědictví, měla by se péče o ně zlepšovat neustále a na každé úrovni,
- I. vzhledem k tomu, že Evropský parlament a Výbor regionů se při mnoha příležitostech zabývaly otázkou významu méně používaných jazyků, a že v současnosti neexistuje žádné právní ustanovení na úrovni EU, které se týká evropských regionálních a méně používaných jazyků,

Zvláštní připomínky k rámcové strategii

1. domnívá se, že EU zdaleka nedosahuje žádoucích standardů v oblasti mnohojazyčnosti a jazykové znalosti, a proto vítá závazek Komise, a zejména pak novou rámcovou strategii, podporovat znalosti jazyků a využívat těchto znalostí v oblasti kultury i hospodářství;
2. vítá dlouhodobý cíl Komise zlepšit jazykové dovednosti jednotlivců, který byl stanoven na zasedání Evropské Rady v Barceloně v roce 2000 a který spočívá v tom, aby se občané kromě svého rodného jazyka naučili ještě nejméně dva cizí jazyky, a je přesvědčen, že učit se angličtinu jako jediný cizí jazyk ke zvýšení mnohojazyčnosti nestačí;
3. domnívá se, že je nezbytné snížit velké rozdíly ve schopnostech jednotlivců ovládat cizí jazyky a v nabídce jazykových kurzů, které v členských státech EU existují;
4. domnívá se, že je nedostatek podrobných a spolehlivých údajů a odpovídajících ukazatelů týkajících se stávajícího stavu znalostí cizích jazyků v členských státech, a proto vítá návrh vytvoření Evropského ukazatele jazykových znalostí; tento ukazatel by měl zahrnovat všechny jazyky EU, úřední a méně používané jazyky, aby byl obrázek jazykových znalostí kompletní;
5. je znepokojen tím, že ačkoli EU podporuje politiku mnohojazyčnosti, tendence se ve skutečnosti nadále vyvíjí směrem k výraznějšímu používání angličtiny na úkor všech ostatních jazyků, a tato tendence se od posledního rozšíření EU stále zrychluje; věří, že větší rozsah výuky prostřednictvím anglického jazyka má vliv na všechny ostatní jazyky v EU, jazyky členských států a na méně používané jazyky, což znamená, že jazyky, jejichž používání je méně rozšířené, ztrácejí jazykovou převahu;

6. věří, že návrhy týkající se mnohojazyčnosti by se neměly omezovat na úřední jazyky/jazyky členských států, a že by měly zahrnovat jazyky, které nejsou státní, zejména pak jazyky, které patří k úředním jazykům, a méně používané jazyky členských států, které nebyly zahrnuty mezi jazyky, jež se používají v orgánech Evropské unie, ačkoliv se jedná o jazyky používané v příslušných společenstvích ve velkém měřítku;
7. vítá závazek Komise umožnit občanům přístup k právním předpisům EU, k procesům a informacím v jejich vlastním jazyce, tato možnost by ovšem měla zahrnovat méně používané nestátní jazyky, neboť i tyto jazyky jsou „vlastními jazyky“ mnoha občanů EU; je mimo jiné nelogické, že Komise uvádí, že občan má právo obracet se na EU ve svém vlastním jazyce, bez jakýchkoli překážek, a poté říká, že to platí pouze pro úřední jazyky, čímž jsou vyloučeni všichni ti, jejichž mateřským jazykem není státní jazyk (asi 10 % obyvatel EU). To by bylo významným krokem k překonání vzdálenosti mezi EU a mnoha jejími občany, což je hlavním cílem Plánu D pro demokracii, dialog a diskusi;
8. domnívá se, že v souladu se sdělením Komise Radě a Evropskému parlamentu, které se týká použití jazyků při informování spotřebitelů ve Společenství (KOM(93)456 konečné znění), musí EU respektovat zásadu subsidiarity v jazykové politice, jejímž prostřednictvím a prováděním vlastního jazykového režimu EU nebo pomocí právních předpisů v daném odvětví by EU nemělo měnit právní předpisy týkající se jazyků, které existují v každém členském státě na celém jeho území nebo na jeho části;
9. domnívá se, že přistěhovalci musí mít co nejvíce příležitostí naučit se jazyk hostitelské země jako prostředek, který usnadňuje a zlepšuje začlenění do společnosti;
10. vítá záměr povzbuzovat členské státy k vytvoření národních plánů, neboť tyto plány uznávají potřebu jazykového plánování na úrovni členského státu; to pozvedne mnoho jazyků, které jsou používány v menší míře, a zvýší informovanost o významu jazykové rozmanitosti; navrhuje, aby plány členských států zahrnovaly regionální nebo méně používané jazyky v rámci každého členského státu a aby zvážily prohlubovací kurzy méně používaných jazyků pro dospělé a aby tyto projekty byly zařazeny k příkladům osvědčených postupů;
11. podporuje činnosti zaměřené na odbornou přípravu učitelů a dodává, že počet jazyků by měl být rozšířen, což usnadní větší rozmanitost jazyků, které mohou být učitelům dostupné a které mohou vyučovat;
12. vítá vyšší využití integrované výuky obsahu a jazyka, v jejímž rámci se žáci učí předmět prostřednictvím cizího jazyka a dodává, že tato výuka by měla zahrnovat všechny evropské jazyky, které jsou používány v menší míře;
13. vítá skutečnost, že vysokoškolská zařízení hrají aktivnější roli v podpoře mnohojazyčnosti mezi studenty a zaměstnanci, jakož i v šířeji pojaté místní komunitě, a proto věří, že by se měly podporovat vazby mezi univerzitami, místními a regionálními orgány a místními podniky;
14. domnívá se, že jazyk, který se používá v kurzech programu Erasmus, by měl být úředním jazykem hostitelské země nebo vzdělávacího systému dané oblasti, a že je třeba zajistit,

aby studenti programu Erasmus dosáhli takové jazykové úrovně, která jim umožní navštěvovat kurzy poskytované v tomto jazyce;

15. vítá důraz kladený na aktivity v oblasti výzkumu a technologického rozvoje informačních technologií souvisejících s jazyky v rámci sedmého rámcového programu s cílem posílit mnohojazyčnost prostřednictvím nových informačních technologií;
16. vítá uznání, že jazykové schopnosti jsou přínosem pro konkurenceschopnost hospodářství EU; je třeba zvyšovat lokalizaci používání jazyků v soukromém odvětví a do této lokalizace je třeba zahrnout všechny jazyky;
17. věří, že je třeba zvláštní politika zaměřená na evropské spotřebitele, aby se při označování potravin a ve službách po prodeji používaly také jazyky, které jsou používány v menší míře;
18. podporuje návrhy týkající se mnohojazyčnosti v informační společnosti a vytvoření a oběh mnohojazyčného obsahu a znalostí; přibývají technologie, které napomůžou většímu používání všech jazyků, včetně těch, které jsou používány v menší míře; technologie nabízejí největší potenciál, který zajistí sociálně jazykový prostor pro všechny evropské jazyky;
19. podporuje návrhy na rozvoj profesí a odvětví související s jazyky; všechny evropské jazyky budou potřebovat nové technologie, jako jsou zpracování řeči, rozpoznávání řeči a jiné, ale také budou potřebovat pracovat na terminologii, rozvoji výuky jazyků, certifikaci jazyků a jazykových zkouškách; jinak budou se svým sociálně jazykovým prostorem zaostávat a převahu nad ním získají větší jazyky – zejména angličtina;
20. podporuje evropskou normu pro překladatelské služby a věří, že v zájmu rozvoje překladatelských služeb v oblasti jazyků, které jsou používány v menší míře, by měla existovat proaktivnější politika;
21. vítá návrh na zlepšení průhlednosti při výuce jazyků, jazykových zkouškách a certifikaci jazyků zveřejněním seznamu systémů, které jsou momentálně k dispozici;

Navrhovaná opatření

22. vyzývá evropské instituce a orgány, aby s občany komunikovaly v jejich národním jazyce bez ohledu na to, zda je jejich jazyk úředním jazykem na úrovni členského státu či na úrovni EU;
23. vyzývá k vytvoření jasného, uceleného jazykového plánu EU a právních předpisů EU v oblasti jazyků; je zapotřebí akt EU o jazycích, který by položil právní základ pro jazyková práva jak kolektivně, tak jednotlivě; na základě těchto právních předpisů může být vypracován jazykový plán EU, který zajistí jazykovou rozmanitost a jazyková práva;
24. opět vyzývá k vytvoření agentury pro mnohojazyčnost, která by pomocí právního základu a širokých kompetencí jednala tak, aby zajistila úspěšný rozvoj a podporu opravdové evropské jazykové rozmanitosti;

25. vyzývá Komisi, aby provedla návrhy obsažené v Ebnerově zprávě bez další prodlevy;
26. vyzývá k vytvoření funkce veřejného ochránce jazykových práv EU; tato funkce, která by byla vytvořena na základě právních předpisů EU, zajistí jazyková práva a nápravu ve všech konfliktních situacích s jazyky EU;
27. vyzývá k provádění všeobecné deklarace jazykových práv; tato deklarace by měla být prováděna ve všech institucích EU a měla by být základem pro právní předpisy EU v oblasti jazyků;
28. vyzývá ke změně čl. 13 odst. 1 a článků 149 a 151 Smlouvy o EU, aby byl zajištěn respekt a podpora jazykové rozmanitosti, včetně všech méně používaných jazyků;
29. vyzývá k vytvoření nové agentury pro základní práva, která bude výslovně pověřena zajišťováním jazykových práv; tato nová agentura, která zahájí činnost v roce 2007, bude spadat pod kontrolu stávající Agentury proti rasismu a xenofobii, která sídlí ve Vídni, a měla by se zabývat otázkami jazykové diskriminace;
30. vyzývá k vytvoření nové sítě pro jazykovou rozmanitost, kterou budou tvořit Evropský úřad pro méně používané jazyky, síť Mercator, výbory pro plánování v oblasti regionálních jazyků nebo jazyků národnostních menšin, výzkumné ústavy a centra podpory jazykové rozmanitosti; vyzývá Komisi, aby vydala otevřené prohlášení, které tento projekt podpoří, a to prostřednictvím vyhrazených zdrojů z rozpočtu na celoživotní vzdělávání; vzhledem k tomu, že Evropská unie přijala provádění strategie ve svém plánu financování, musí být cíl podpory a ochrany regionálních a menšinových jazyků jasně stanoven jako jeden z cílů alespoň ve všech programech týkajících se odvětví jazykových služeb a odvětví multimediálních materiálů;
31. vyzývá k vytvoření seznamu ohrožených evropských jazyků, který umožní identifikovat nejvíce ohrožené jazyky a zajistí tak, že těmto jazykům bude dáována přednost v souvislosti s financováním a vytvořením jazykových práv; seznam bude vyžadovat podrobnou sociolingvistickou analýzu každého jazyka, aby bylo možné vyčlenit nejnaléhavější problémy;
32. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Shrnutí obsahu sdělení

Sdělení potvrzuje závazek Komise k mnohojazyčnosti a navrhuje konkrétní opatření. Uvádí se v něm, že EU je založena na „jednotě v rozmanitosti“ a že kromě 21 „úředních“ jazyků EU existuje přibližně 60 původních jazyků a jazyků přistěhovalců. Tato rozmanitost je považována za „zdroj bohatství“, který vede k „větší solidaritě“ a „vzájemnému porozumění“.

S ohledem na definici mnohojazyčnosti, která zahrnuje „soužití různých jazykových společenství v jedné zeměpisné oblasti“ se navrhuje politiky, jejichž záměrem je „podporovat prostředí pro plné vyjádření všech jazyků, ve kterém se může dařit výuce a studiu celé škály jazyků.“

S ohledem na méně používané jazyky Komise upozorňuje na to, že byly hlavním předmětem finanční podpory, která byla poskytována Evropskému úřadu pro méně používané jazyky a síti Mercator. Bere na vědomí studii vypracovanou pro Agenturu pro jazykové vzdělávání a jazykovou rozmanitost, která získala naprostou podporu EP, Komise ovšem zvolila síť center jazykové rozmanitosti s tím, že pro ni poněkud nepřesvědčivě „prověří možnost financování na víceletém základě prostřednictvím programu celoživotního vzdělávání“.¹

V rámci návrhů bylo nastíněno, že budou potřeba „národní plány“, které podpoří mnohojazyčnost, a poměrně nesměle i skutečnost, že „je třeba vhodným způsobem zohlednit výuku regionálních a menšinových jazyků“.

Navíc se uvádí seznam vítaných opatření, včetně používání nových technologií, nového evropského ukazatele jazykových znalostí, studie osvědčených postupů, výzkumu a vyššího využití integrované výuky obsahu a jazyka (CLIL).

Oddíl III se zabývá mnohojazyčným hospodářstvím a tím, jak jazykové znalosti zvyšují konkurenceschopnost EU a že schopnost hovořit jazykem zákazníka je dobrá pro obchod. Zdá se, že text je zaměřen na „úřední jazyky“.

Oddíl IV zdůrazňuje mnohojazyčnost ve vztazích Komise s občany. Vzhledem k tomu, že EU přijímá právní předpisy, které jsou pro její občany přímo závazné, je proto předpokladem legitimacy a transparentnosti Unie, že občané mohou komunikovat s jejími orgány a číst si právní předpisy EU ve svém vlastním, tedy „národním“ jazyce a účastnit se evropského projektu bez toho, aby museli překonávat jazykové překážky.“ Ačkoli je to chvályhodné, zdá se, že jsou do tohoto pojetí zahrnuti pouze „úřední“ jazyky. Je chybou říkat, že všichni občané mají univerzální přístup k projektu EU, když nestátní a regionální jazyky, některými z nichž mluví více občanů, než kolik jich mluví jazyky členských států, jsou ve skutečnosti vyloučeny. Je neuvěřitelné, že v době, kdy se EU snaží přiblížit svým občanům, vyloučí hned z počátku 10 %¹ z nich z důvodu, že jí chybí všezahrnující jazyková politika.

¹ Z projevu pana Figela na nedávné konferenci o regionálních a menšinových jazycích ve vzdělání ovšem vyplynulo, že je velmi pravděpodobné, že k tomu dojde.

¹ V Evropě je přibližně 46 milionů osob, které mluví regionálními nebo menšinovými jazyky, což činí asi 10 % obyvatel EU.

Jinak jsou ovšem předložené návrhy vítané, ale pouze v případě, že zahrnují „regionální“ nebo menšinové jazyky (RML).

Úvahy o skutečné mnohojazyčnosti

V Evropě je nyní jazyková rozmanitost oficiálně uznávána (např. v evropské Listině základních práv, v návrhu ústavy) a podporována (např. Kodaňská kritéria z roku 1993), přesto ovšem existuje mnoho jazyků, kterými mluví čím dál méně osob, selhává jazykový přenos mezi generacemi, projevuje se nedostatek mediální výuky jazyků a mnoho osob nemá právo z úřední moci mluvit vlastním jazykem.

Neúspěch Ústavy EU, která obsahovala několik ustanovení o zajištění podpory méně používaným jazykům, nebyl dostatečně doceněn z hlediska jeho dopadu na podporu méně používaných jazyků a poskytnutí práv těmto jazykům. Nadešel čas přehodnotit taktiky bez ohledu na návrh ústavy, v současné situaci, kdy méně používané jazyky zůstaly bez řádného právního základu pro vedení kampaní nebo pro financování. To znamená, že nevládní organizace, jako je Evropský úřad pro méně používané jazyky, se nyní musí zaměřit na nové způsoby, jak zajistit vhodnou jazykovou rozmanitost.

Mimo rámec stávajících mezinárodních smluv, jako je Evropská charta regionálních či menšinových jazyků Rady Evropy a Rámcová úmluva Rady Evropy o ochraně národnostních menšin, jsou nyní zapotřebí závazné právní předpisy, v nichž budou – jak jednotlivě, tak kolektivně – zakotvena práva osob mluvících méně používanými jazyky vést život ve svém jazyce, právo na vzdělání a právo na ochranu před nepřátelskými členskými státy, jejichž politiky ohrožují méně používané jazyky a které usilují o asimilaci národů bez státní příslušnosti a/nebo národnostních menšin.

Nedávný výzkum prokazuje, že přítomnost regionálních nebo menšinových jazyků ve státě je pro takový stát hospodářským přínosem. Průzkum výhod bilingvismu méně používaných jazyků a úředního jazyka ukazuje, že bilingvní lidé mají lepší kognitivní schopnosti a tvoří obyvatele s lepšími dovednostmi. Investice do bilingvismu a mnohojazyčnosti je proto kapitálovou investicí do společnosti/společensko-kapitálovou investicí.

Přestože sdělení obsahuje dobrý úmysl a několik vítaných inovativních návrhů, **zůstává přinejlepším dvojznačné v otázce neúředních jazyků a přinejhorším opomíjí neutěšenou situaci několika evropských jazyků, které jsou ohroženy.** Z pohledu jazykového plánování a rozvoje navíc nedosahuje žádného zřetelného pokroku ve věci stanovení užitečné jazykové rozmanitosti, která je jako základní hodnota EU nezbytná, pokud chce EU dosáhnout **skutečné mnohojazyčnosti.**

Stávající pravidla pro získání finančních prostředků EU vylučují menší jazykové skupiny, členské státy nebo jiné. Jak vyplývá z akčního plánu, sdělení o mnohojazyčnosti naznačuje konečný jasný zvrat v pojetí vyhrazených zdrojů na projekty týkající se méně používaných jazyků, což je vývoj, který bude méně používané jazyky účinným způsobem dále marginalizovat, zejména pak nejvíce ohrožené jazyky. Návrhy Komise naznačují příkladný odklon od dřívější politiky EU uplatňované před rokem 2000, která méně používaným jazykům poskytovala přímou podporu (pomocí B-line rozpočtu), k politice, v jejímž rámci musí menšinová jazyková společenství bojovat na „otevřeném trhu“ s velkými

jazyky. Jak toho mají tyto jazyky dosáhnout zůstává nejasné. Velké jazyky se těší existenci významných organizací s velkými rozpočty, např. Britská rada disponovala v roce 2005 750 miliony eur na podporu angličtiny, což je mnohem více, než rozpočet pro estonštinu, švédštinu, velštinu nebo skotskou galštinu.

Je potřeba zjednodušit administrativu týkající se žádostí o granty, tak aby byla úměrná výši grantu, uplatňovat proaktivní politiku ve prospěch méně používaných jazyků při přidělování zdrojů a navrácení vyhrazených přímých zdrojů (včetně předběžných zdrojů) bez spolufinancování. S rozvojem informačních technologií navíc všechny méně rozšířené jazyky přijdou o zdroje z důvodu upřednostňování rozšířených jazyků.

Pokud platí, že „jazyky z nás dělají lidi“, jak říká komisař Figel, méně používané jazyky a osoby, které jimi mluví, potřebují postavení, které je s tímto tvrzením v souladu. Pokud EU věří ve slogan „jednota v rozmanitosti“ a tomu, že všechny jazyky jsou si rovny, pak **je zapotřebí ucelená, smysluplná jazyková politika EU a právní předpisy**, v nichž jsou zakotvena jazyková práva, která zajistí, že všechny evropské jazyky jsou chráněny a je jim poskytnut sociálně jazykový prostor, ve kterém se mohou rozvíjet. Zatímco existují jazyková pravidla a předpisy, dosud neexistuje žádná koherentní právně závazná jazyková politika EU, ať na institucionální úrovni nebo na úrovni členských států.

Ustanovení o lidských jazykových právech je po celé EU nejednotné. Tato anomálie je ještě zdůrazněna tím, že přistupující země musí dodržovat minimální práva méně používaných jazyků a splňovat národní kritéria pro menšinu. Přesto jsou „staré“ členské státy, které, kdyby žádaly o členství v EU dnes, by tato kritéria nesplňovaly. Jde o anomálii, která je nespravedlivá k novým členským státům a ke společenstvím, která mluví regionálními a menšinovými jazyky, a navíc dokládá existenci dvojích norem EU.

Pro větší mnohojazyčnost jsou zapotřebí **proaktivní politiky ve prospěch méně používaných evropských jazyků**, včetně jazyků členských států, jako je estonština a dánština, ale i takové národní jazyky, jako je baskičtina a velština.

Jak uvádí Komise, není moc užitečné, aby více lidí mluvilo více jazyky, pokud je jejich druhým nebo třetím jazykem angličtina. To povede k ještě větší převaze a posílení používání angličtiny jako jazyka *lingua franca* Evropské unie. Mělo by se podporovat zejména to, aby lidé byli schopni naučit se jazyku, který nepatří do jejich jazykové skupiny, jako např. velšsky mluvící lidé, kteří se učí polsky. Učení se anglickému jazyku je samo o sobě dynamickým, ziskovým průmyslem. Státy, jejichž mateřským jazykem je angličtina (např. Spojené království-Anglie, USA) mají z této skutečnosti velký prospěch a nepotřebují další podporu EU.

Navíc **je potřeba vytvořit seznam ohrožených evropských jazyků**, aby bylo možné určit jazyky, které nejvíce potřebují pomoc, a tuto pomoc jim poskytovat na základě proaktivní politiky.

Je potřeba vytvořit funkci veřejného ochránce jazykových práv EU, který by se řídil vzorem kanadského komisaře pro jazyky. Komisař pro úřední jazyky v Kanadě prosazuje a podporuje cíle kanadského zákona o úředních jazycích, prošetřuje stížnosti týkající se jazykových práv, provádí audit u orgánů federální vlády, aby zajistil dodržování zákona o úředních jazycích, zajišťuje, aby jazyková práva zůstala hlavním předmětem zájmu

vedoucích vládních představitelů a prosazuje používání obou úředních jazyků ve federální vládě a v kanadské společnosti.¹

Navzdory tomu, že Komise zamítla vytvoření **agentury pro jazykovou rozmanitost a jazykové vzdělávání**, stojí za to opět na jejím vytvoření trvat, a to s novým názvem **agentura pro mnohojazyčnost**. Součástí jejího poslání by bylo vytvoření **sítě středisek, která by se specializovala na výzkum a podporu jazykové rozmanitosti**.

Všechny evropské jazyky by v EU měly být úředními. To by bylo součástí jazykového plánu EU a mohlo by toho být dosaženo snížením počtu pracovních jazyků v EU, což už se vlastně stalo. Mít pouze jazyky členských států je prostě nepřijatelné. Skutečnost, že jeho jazyk má úřední status, je pro všechny občany EU jasným signálem o tom, že se s nimi bude jednat stejně a mohou navázat lepší kontakt mezi EU a jejími občany. Přibližně 10 % (46 milionů) obyvatel EU, tedy obyvatel EU, kteří mluví regionálními nebo menšinovými jazyky, je nuceno používat při jednání s EU svůj mateřský jazyk.

Ve sdělení se uvádí, že občanům by mělo být umožněno komunikovat s EU „ve svém vlastním jazyce“ a měli by se účastnit evropského projektu „aniž by museli překonávat jazykové překážky“, přesto si však toto tvrzení odporuje tím, že tyto jazyky omezuje pouze na úřední jazyky² členských států. Tím je hned na začátku vyloučeno přibližně 10 % obyvatel EU. Velština je národním jazykem Walesu, baskičtina je jazykem baskického národa, ale přitom tyto jazyky nemohou být používány. Aby EU dosáhla demokratické legitimacy a transparentnosti, musí být přístupná všem svým občanům ve všech evropských jazycích. Toto tvrzení vznáší důležitou otázku, a to jak přesně Komise definuje „mnohojazyčnost“ a jestli do ní zahrnuje pouze úřední jazyky. Pokud je to tak, pak je tato definice nepřijatelná.

¹ Viz http://www.ocol-clo.gc.ca/rights_droits.asp?Lang=English,
<http://canadaonline.about.com/cs/bilingualism/g/commol.htm>

² Jazyky používané v EU v současné době stanovuje předpis č. 1 Smlouvy o EHS z roku 1958.